

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 04 0 K 014172 22 K
Zenica, 29.01.2024.g.

U IME FEDERACIJE BOSNE i HERCEGOVINE!

Kantonalni sud u Zenici, u vijeću sastavljenom od sudija, Ismar Jukić, predsjednik vijeća, Mario Anić i Ranka Baškarad, članovi vijeća, uz sudjelovanje zapisničarke Anite Topić, u krivičnom predmetu protiv optuženih Z. A., zbog krivičnog djela Prijevare iz člana 294.st.2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH¹, i krivično djelo Pranje novca iz člana 272.st.4. u vezi sa stavom 1., 2. i 3. KZ FBiH u vezi sa članom 31. KZ FBiH, te pod tačkom II optužnice, produženo krivično djelo Porezne utaje iz člana 273.st.1. KZ FBiH, sve u sticaju u vezi sa članom 54. i 55. KZ FBiH, koju po službenoj dužnosti brani Sanela Dautbegović, advokat iz Zenice i M. A., zbog krivičnog djela Prijevare iz člana 294.st.2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH i krivično djelo Pranje novca iz člana 272.st.4. u vezi sa stavom 1., 2. i 3. KZ FBiH u vezi sa članom 31. KZ FBiH, sve u sticaju u vezi sa članom 54. KZ FBiH, kojeg po službenoj dužnosti brani Almin dr. Dautbegović, advokat iz Zenice, po optužnici Kantonalnog tužilaštva Zenica, broj: T04 0 KTPO 0042657 20 od 03.10.2022.g., nakon glavnog pretresa održanog dana 29.01.2024.g. u prisustvu Kantonalne tužiteljice Adine Karadža, optuženih i njihovih branitelja, dana 29.01.2024.g. donio i javno objavio sljedeću:

P R E S U D U

Optuženi:

A. Z., kći M. H. i majke D. Z., rođena ... u F., nastanjena u B. u Ulici ..., pismena sa završenih IV razreda osnovne škole, po zanimanju domaćica, udata, majka troje djece, lošeg imovnog stanja, ..., državljanka ..., JMB ..., neosuđivana,

A. M., sin S. i majke L. F., rođen ... u S., nastanjen u B. u Ulici ..., pismen sa završenom SSS, po zanimanju plinski vodoinstalater, oženjen, otac troje djece, lošeg imovnog stanja, ..., državljanin ..., JMB ..., neosuđivan,

Krivi su

Što su

I A. Z. i A. M., zajedno

U vremenskom periodu od 01.01.2015.g. do 14.12.2021.g. u Brezi, zajednički i dogovorno, kao fizička lica i supružnici, s ciljem da sebi pribave protivpravnu imovinsku korist, doveli lažnim prikazivanjem činjenica veliki broj fizičkih i pravnih lica u zabludu i držali ih u zabludi, da na štetu svoje imovine uplate određena novčana sredstva na njihove devizne i transakcijske račune, kao i na njihove PAYPAL račune, tako što su putem društvenih mreža i svojih Facebook

¹ Krivični zakon F BiH ("Sl. novine F BiH" broj: 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17 i 31/23)

aplikacija na njihovo ime, te Facebook profila „Ko nema neka uzme, halal je“ i ostalih elektronskih medija pozivali veliki broj fizičkih i pravnih lica da vrše pojedinačne novčane uplate na ime humanitarne pomoći i donacija prvenstveno za liječenje A. Z., te stipendija, zekata, kurbana i dr., a da bi u stvarnosti prikupljana novčana sredstva trošili u druge svrhe tako što su veće količine potrošili za privatne svrhe podizanjem novca na bankomatima, kartičnim plaćanjem u raznim marketima široke potrošnje na području BiH, zatim specijaliziranim prodavnicama tehničke robe, obuće, odjeće, benzinskim pumpama, naknade za online video igrice, popravak svog vozila, kao i druge utroške, umjesto za liječenje A. Z. za koju su prvenstveno tražili novčanu pomoć, na koji način su skrivali ove činjenice od ljudi od kojih su tražili humanitarnu pomoć i od javnosti i time ih dovodili i držali u zabludi o stvarnoj svrsi utroška novčanih sredstava, da bi se svjesno i sa htjenjem udružili, da takav novac za koji su znali da je pribavljen učinjenjem krivičnog djela prijevare iz člana 294. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ F BiH, a koje su počinili na naprijed opisani način, direktno primaju, drže, vrše konverziju istog i raspoložu njime, što su i činili, a čega su bili svjesni i što su i htjeli, na način da su isti novac primali na otvorene transakcijske i devizne račune korisnika Z. A., otvorene kod Unicredit bank d.d. BiH, BBI bank d.d. i Raiffeisen bank d.d., zatim na otvoreni transakcijski račun korisnika M. A., otvoren kod Unicredit bank d.d. BiH, a koja novčana sredstva su doznačena na iste od strane fizičkih i pravnih lica, najčešće putem njihovih PAYPAL računa, u najvećem dijelu s namjenom za liječenje Z. A., u pojedinim slučajevima i za pomoć drugim licima, za razne druge humanitarne svrhe ili samo za pomoć-nespecificirano, da bi A. M. nakon što mu je blokiran transakcijski račun, dogovorio sa B. M. i njegovom suprugom B. S. da njemu i njegovoj supruzi A. Z. daju svoje bankovne kartice i PIN brojeve od njihovih transakcijskih računa otvorenih, i to: u Intesa Sanpaolo banci d.d. Sarajevo na ime korisnika B. M.a i u Raiffeisen banci dd Sarajevo na ime korisnika B. S., a sve kako bi iste transakcijske račune povezali sa svojim PAYPAL računima na koji su vršene uplate pojedinačnih novčanih sredstava od strane fizičkih i pravnih lica kako je to naprijed i opisano, a obrazlažući B. M. u i B. S. da su im njihove bankovne kartice potrebne kako bi novac koji im je neophodan na liječenje A. Z., sa navedenih PAYPAL računa nakon izvršene uplate bio transferiran na njihove transakcijske račune i u svrhu konačnog podizanja novca, a koji novac će koristiti isključivo za navedeno liječenje A. Z., pa su B. M. i B. S. vjerujući da će A. M. i Z. iskoristiti novac isključivo za tu namjenu i dali svoje bankovne kartice sa PIN-om,

pa su na opisani način ostvarili priliv novčanih sredstava i to: A. Z. u periodu od 01.01.2015.g. do 21.07.2021.g. na svoje devizne i transakcijske račune koji se vode kod poslovnih banaka i to: kod UniCredit bank d.d. Mostar u iznosu od 389.740,74 KM, kod Raiffeisen bank dd Sarajevo u iznosu od ukupno 243.106,14 KM, a koji iznos je bio prvobitno uplaćen u pojedinačnim iznosima na njen PAYPAL račun i PAYPAL račun A. M., i kod BBI d.d. Sarajevo u iznosu od ukupno 108.527,67 KM, što ukupno iznosi 741.374,55 KM koja novčana sredstava je potom A. Z. sukcesivno podizala na način da je direktno uzimala gotovinu na šalteru banaka ili direktno putem bankomata ili plaćala kartično razne usluge ili robe, a koji novac su zajednički trošili u naprijed navedene svrhe, te druge utroške koji nemaju određenu povezanost sa prikupljenom humanitarnom pomoći, odnosno sa liječenjem A. Z., kao i sa kupovinom nužnih stvari koje su im potrebne kao i njihovoj porodici, dok je istovremeno A. M. obzirom da je imao punomoć svoje supruge A. Z. za podizanje novca sa njenog transakcijskog računa u UniCredit banci dd Mostar podizao takođe sa tog računa direktno putem bankomata ili podizao gotovinu na šalteru banke,

pa su A. M. i A. Z. na opisani način podigli i prisvojili uplaćena novčana sredstava u ukupnom iznosu od 740.390,12 KM, te A. M. je u periodu od 08.07.2015.g. do 14.12.2021.g. ostvario priliv novčanih sredstava u ukupnom iznosu 10.860,97 KM na njegovom transakcijskom računu koji se vodi kod UniCredit bank dd Mostar, od kojeg iznosa je podigao i prisvojio novčana sredstva u ukupnom iznosu od 10.325,37 KM, da bi A. M. ostvario priliv novčanih sredstava putem svog PAYPAL računa povezanog sa transakcijskim računom B. M.a na prethodno opisani način u periodu 26.05.2018.g. do 31.12.2018.g. u ukupnom iznosu od 67.427,48 KM i u periodu od 01.01.2019.g. do 20.07.2019.g. u ukupnom iznosu od 73.591,08 KM što ukupno iznosi 141.018,56 KM, koja novčana sredstva je sukcesivno sam podizao i prisvajao direktno putem bankomata ili na blagajni ili je na njegovo traženje navedena novčana sredstva podizao B. M. sa svog računa ili putem bankomata i iste predavao lično na ruke A. M., pa je tako A. M. podigao i prisvojio sa računa B. M.a ukupan novčani iznos od 141.018,56 KM,

dok je A. Z. putem svog PAYPAL računa povezanog sa transakcijskim računom B. S. na prethodno opisani način, ostvarila priliv novca u periodu 02.06.2020.g. do 09.12.2020.g. u ukupnom iznosu od 59.308,52 KM, koja novčana sredstva su sukcesivno podizali i prisvajali Z. i M. direktno putem bankomata ili na blagajni ili je na njihovo traženje navedena novčana sredstva podizala B. S. sa svog računa ili putem bankomata i iste predavala lično na ruke A. M., pa su tako A. M. i Z. podigli i prisvojili sa računa B. S. ukupan novčani iznos od 56.549,86 KM, na koji način su koristeći transakcijske račune korisnika B. M.a i B. S., podigli i prisvojili ovih novčanih sredstava u ukupnom iznosu od 197.568,42 KM,

pa su naprijed opisanim radnjama, dovodeći u zabludu i održavajući u zabludi više od 3.700 uplatilaca pravnih i fizičkih lica među kojima i: P. H., H. M., M. A., E. P., N. A., A. K., A. M., S. H., E. L., A. M., E. B., A. Š., E. H., E. S., A. B., S. K., B. L., S. L., A. H., Dž. F., V. P., M. O., H. E., Š. E., E. K., S. S., K. K., H. M., N. E., H. B., N. D., S. T., M. M., Dž. L., M. S., J. M., S. S., E. M., N. H., L. I., S. P., C.-M. E., E. M., H. B., S. S., A. K., N. I., A. J.-I., M. S. A., A. I., S. Č., E. V., N. M.ć, D. S., S. L., J. Z., F. T., T. P., S. V., J. H., A. Z., Đ. M., A. M., J. A., D. C., A. K., A. F., Č. B., L. P., J. Č., S. H., A. K., A. Dž., J. K., I. K., A. Ž., N. B., A. K., M. M., A. S., Dž. M., S. K., I. S. i M. H., iste naveli, da na štetu svoje imovine uplate određena novčana sredstva na njihove devizne i transakcijske račune, kao i na njihove PAYPAL račune na ime humanitarne pomoći i donacija prvenstveno za liječenje A. Z., koje uplate su ista lica i izvršila sa uvjerenjem da daju donacije za liječenje A. Z., na koji način su A. M. i A. Z. ostvarili ukupan priliv novčanih sredstava u iznosu od 948.283,91 KM, od kojeg su na liječenje A. Z. i to u inostranstvu u R Hrvatskoj, utrošili novčani iznos od 6.383,05 KM, dok su ostatak novčanih sredstava prisvojili za sebe i utrošili za svoju korist i na opisani način, čega su bili svjesni što su i htjeli, pa su time pribavili za sebe protivpravnu imovinsku korist u ukupnom novčanom iznosu od 941.900,86 KM (740.390,12 KM + 197.568,42 KM + 10.325,37 KM - 6.383,05 KM),

II A. Z., sama

U vremenskom periodu od 01.01.2019.g. do 31.12.2020.g. u Brezi, u namjeri da izbjegne plaćanje dužnih poreznih obaveza, a s ciljem pribavljanja protivpravne imovinske koristi, svjesno nije obračunala, prijavila i uplatila porezne obaveze propisane Poreznim zakonodavstvom u Federaciji, koje se odnose na porez na dohodak, ne dajući zahtijevane podatke o svom oporezivom prihodu i uskratila plaćanje poreza na dohodak-porez po odbitku, a koje je bila dužna platiti na osnovu odredaba članova 2. stav 1), 5. stav 1, tačka 4.,6.,7., 36.

stav 1. i 37. Zakona o porezu na dohodak FBiH („Sl. novine FBiH“ broj 10/08, 91/10, 44/11, 7/13 i 65/13), iz razloga jer prihode koje je u navedenom periodu ostvarila putem doznaka velikog broja pravnih i fizičkih lica na njene račune kod pomenutih banaka na način kako je to i opisano u tački I optužnice, i to u 2019.g. ostvarila ukupne prihode u novčanom iznosu od 210.669,40 KM, a u 2020.g. ostvarila ukupne prihode u novčanom iznosu od 333,451,78 KM, a koji novčani iznosi predstavljaju osnovicu za obračun poreza na dohodak za navedene godine iz razloga što navedena novčana sredstva nije iskoristila u skladu sa svrhom za koju su sredstva pristizala na njene račune, tj. za njeno liječenje kako su ona i njen suprug A. M. tražili apelom za pomoć opisano u tački I optužnice, već je najveći dio iskorišten za druge namjene, a za naprijed navedeni stečeni prihod, A. Z. u postupku inspekcijaskog nadzora Porezne uprave F BiH izvršenog dana 03.09.2020.g., nije predočila poreznim inspektorima vjerodostojne dokaze da je stečene prihode po ovom osnovu u navedenom vremenskom periodu utrošila za namjene kako je propisano članom 5. stav 1. tačka 4. Zakona o porezu na dohodak, čega je bila svjesna što je i htjela, pa je za sebe izbjegla plaćanje poreza na dohodak i to u periodu od 01.01.2019.g. do 31.12.2019.g. u ukupnom iznosu od 21.066,94 KM, a u periodu od 01.01.2020.g. do 31.12.2020.g. u ukupnom iznosu od 33.345,18 KM, što ukupno iznosi 54.412,12 KM, pa je na taj način neplaćanjem poreza na dohodak, pribavila za sebe protivpravnu imovinsku korist u visini obračunatog poreza na dohodak, koji je oporeziv u ukupnom iznosu od 54.412,12 KM, oštetivši time budžet općine Breza za navedeni iznos,

Dakle, A. Z. i A. M., zajednički i dogovorno s ciljem da sebi pribave protivpravnu imovinsku korist dovodili pojedina fizička i pravna lica lažnim prikazivanjem činjenica u zabludu da na štetu svoje imovine što učine, a šteta prelazi 30.000,00 KM, te udruživanjem, novac za koji su znali da je pribavljen učinjenjem krivičnog djela direktno primili, držali i raspolagali njime, a novac ili imovinska korist je velike vrijednosti, a A. Z. sama za sebe izbjegla plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom u Federaciji ne dajući zahtjevane podatke koji su od uticaja za iznos takvih obaveza, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 10.000,00 KM,

čime su počinili krivična djela:

A. Z. pod tačkom I optužnice krivično djelo Prijevare iz člana 294.st.2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH i krivično djelo Pranje novca iz člana 272.st.4. u vezi sa stavom 1., 2. i 3. KZ FBiH u vezi sa članom 31. KZ FBiH, te pod tačkom II optužnice, produženo krivično djelo Porezne utaje iz člana 273.st.1. KZ FBiH, sve u sticaju u vezi sa članom 54. i 55. KZ FBiH,

A. M., pod tačkom I optužnice krivično djelo Prijevare iz člana 294.st.2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH i krivično djelo Pranje novca iz člana 272.st.4. u vezi sa stavom 1., 2. i 3. KZ FBiH, u vezi sa članom 31. KZ F BiH, sve u sticaju u vezi sa članom 54. KZ FBiH.

Sud optuženoj A. Z. primjenom naprijed navedenih odredbi, te članova 42., 43. i 49.st.1., 50. tačka b) i 51.st.1. KZ FBiH,

- za krivično djelo Prijevare iz člana 294.st.2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) mjeseci,
- za krivično djelo Pranje novca iz člana 272.st.4. u vezi sa stavom 1., 2. i 3. KZ FBiH utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 2 (dva) mjeseca,

za krivično djelo Porezne utaje iz člana 273.st.1. KZ FBiH utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 2 (dva) mjeseca,

pa sud optuženu A. Z. primjenom prednjih odredaba, te člana 54.st.1. i 2. tačka b) KZ FBiH

O S U Đ U J E

NA JEDINSTVENU KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 1 (JEDNE) GODINE.

Sud optuženom A. M. primjenom naprijed navedenih odredbi, te članova 42., 43. i 49.st.1., 50. tačka b) i 51.st.1. KZ FBiH, te člana 54.st.1. i 2. tačka b) KZ FBiH,

- za krivično djelo Prijevare iz člana 294.st.2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine,

- za krivično djelo Pranje novca iz člana 272.st.4. u vezi sa stavom 1., 2. i 3. KZ FBiH utvrđuje kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 2 (dva) mjeseca,

te mu sud utvrđuje jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine,

Sud optuženom A. M., primjenom prednjih odredaba, te člana 62. KZ FBiH, izriče:

UVJETNU OSUDU

kojom se optuženom utvrđuje kazna zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i istovremeno određuje da se ista kazna neće izvršiti ukoliko optuženi u roku od 4 (tri) godine od pravosnažnosti presude ne počini novo krivično djelo.

Na osnovu odredbe člana 202.st.4. ZKP-a FBiH² optuženi se oslobađaju od plaćanja troškova krivičnog postupka i isti padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Utvrđuje se da novčani iznos od 941.900,86 KM predstavlja imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom.

Navedeni novčani iznos postaje vlasništvo/imovina Federacije BiH.

Na osnovu člana 114. i 115.st.1. i člana 272.st.6. KZ FBiH, a u vezi sa članom 413. i 414. ZKP-a FBiH i članova 10. i 11. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnom djelom FBiH, od optuženih A. Z. i A. M. oduzima se pribavljena imovinsku korist u ukupnom iznosu od 941.900,86 KM.

Po pravosnažnosti presuda će se dostaviti federalnoj Agenciji za upravljanje oduzetom imovinom.

Na osnovu odredbe člana 212.st.2. ZKP-a FBiH obavezuje se optužena A. Z. da oštećenoj Općini Breza nadoknadi pričinjenu štetu u ukupnom iznosu od 54.412,12 KM.

² Zakon o krivičnom postupku F BiH ("Sl. novine F BiH" broj: 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13, 59/14 i 74/20)